

Evrópska EDEN- samkeppnin um gæðaáfangastaði í Evrópu, European Destinations of Excellence 2013

Aðgengilegir áfangastaðir

Mikilvægt er að tilvonandi umsækjendur lesi vel og kynni sér helstu skilmála, viðmið og markmið verkefnisins hér að neðan.

1. Viðmið

- a) Áfangastaðurinn skal ekki vera á meðal fjölsóttustu ferðamannastaða landsins í ljósi markmiða verkefnisins en þau eru m.a. að vekja athygli á og kynna til sögunnar nýja, lítt þekkta, áfangastaði vítt og breitt um Evrópu þar sem áhersla er lögð á ferðapjónustu í anda sjálfbærni.
- b) Áfangastaðurinn skal skipuleggja ferðapjónustu sína með félags-, menningar- og umhverfislega sjálfbærum hætti.
- c) Áfangastaðurinn skal hafa komið sér upp eða hafa í undirbúningi skilgreinda áætlun um þróun og markaðssetningu sjálfbærrar ferðapjónustu.
- d) Markvisst er stefnt að því að jafna árstíðarsveiflur í starfsemi ferðapjónustuaðila innan áfangastaðarins og er í þeim tilgangi búið að tryggja heilsársþjónustu, eða þjónustu utan háannar.
- e) Áfangastaðurinn skal hafa tileinkað sér gæðaviðmið, eða vera með slíkt ferli í undirbúningi. (t.d. VAKINN, Earth Check, Svanurinn, Bláfáninn)
- f) Æskilegt er að áfangastaðurinn hafi aðgengismál í forgrunni í allri stefnumótun fyrir svæðið.
- g) Umsækjendur geta t.d. verið frjáls félagasamtök, samtök fyrirtækja og/eða félaga (t.d. klasar) í samvinnu við bæjar- og sveitarfélög eða bæjar- og sveitarfélög ein og sér. Það er í öllum tilfellum svæðið sjálft sem hlýtur útnefninguna, þótt umsækjandinn sé t.d. félagasamtök. Ef ekki er um opinberan aðila að ræða er æskilegt að hann vinni náið með viðkomandi bæjar- eða sveitarstjórn að verkefni.

2. Umsækjendur og verkefni þeirra

Skilyrði er að þau verkefni eða svæði sem tilnefnd eru hafi verið í uppbyggingar- og þróunarferli a.m.k. frá árinu 2010, með það að markmiði að skapa og auðvelda aðgengi fyrir alla sem heimsækja áfangastaðinn. Áréttað er að ekki er um að ræða styrkveitingu vegna nýrra verkefna. Einnig skulu umsækjendur hafa leitast við að vernda, örva og styðja félagsmenningarlega, umhverfislega og hefðbundna eiginleika svæðisins. Verkefnin skulu hafa það að markmiði að draga úr árstíðabundnum sveiflum innan ferðapjónustunnar og beina ferðafólki í auknum mæli að nýjum áfangastöðum. Lögð skal áhersla á sjálfbærni, til að tryggja aukna sjálfbæra ferðamennsku innan svæðisins.

Að sjálfsögðu verða verkefni að halda sig við þau viðmið sem hér hafa áður verið sett fram.

Samfélagsleg sjónarmið

Meginmarkmið EDEN verkefnisins lúta að samfélagi, umhverfi og sjálfbærni. Að þessu sinni er sjónum beint að aðgengismálum. Hér að neðan er gerð grein fyrir nokkrum meginþáttum sem þau verkefni eða svæði sem sækja um skulu leggja áherslu á til að staðurinn geti komið til greina sem „Gæðaáfangastaður Íslands 2013.“

Hvatt er til þess að verkefnin séu samstarfsverkefni, með fjölbættri þátttöku hagsmunaaðila, þar sem þetta eykur heildargildi verkefnisins. Því ættu umsækjendur að leggja sig fram um að hvetja heimamenn til þátttöku, enda hefur slíkt samstarf í för með sér gagnkvæma kosti og lágmarkar neikvæð áhrif. Mikilvægt er að víðtækur skilningur ríki í nærsamfélaginu á verkefninu og að heimamenn séu meðvitaðir um þýðingu þess. Umsækjandi skal gera grein fyrir eðli samstarfs og þátttöku samstarfsaðila í verkefninu.

Sjálfbærni

Verkefni skulu grundvölluð á sjálfbærnis sjónarmiðum. Þetta þýðir að lágmarka skal neikvæð félags-, menningar- og umhverfisleg áhrif, um leið og leitast er við að skapa störf í heimabyggð og afla tekna. Til að verkefni geti talist sjálfbær, skal einnig reynt að skapa starfsemi sem nær yfir allt árið, eða fer fram utan háannatíma, og draga þannig úr árstíðabundnum sveiflum í atvinnugreininni.

Umhverfis- félags og menningarleg áhrif

Neikvæð áhrif, einkum á vatnsbúskap svæðisins, skal forðast eða lágmarka eftir föngum. Framkvæmdir og inngrip skulu styðja við og bæta umhverfi þess svæðis sem um ræðir. Sama máli gegnir um félags- og menningarlega þætti. Verkefnið skal

virða menningu svæðisins og ætíð skal leitast við að styrkja og efla hefðbundin einkenni viðkomandi byggðarlags.

Nýsköpun

Frumkvæði á sviði nýsköpunar og sjálfbærni er kostur og er slíkum áherslum umbunað í EDEN verkefninu. Góð dæmi um slíkt eru nýjar hugmyndir, starfsemi á heilsársgrunni eða utan háannar, sem og nýjungar fyrir ferðafólk sem bæta aðgengi allra að svæðinu. Verkefnið skal vera sjálfbært, auka framboð á afþreyingu og áhugaverðri iðju fyrir ferðafólk og auka gildi áfangastaðarins með því að draga fram sérstök einkenni hans.

3. AÐ SÆKJA UM

Ekki er um sérstakt umsóknareyðublað að ræða en umsókn skal byggja á leiðbeiningum í þessu skjali. (sjá liði 3.1 – 3.9) Aðeins má leggja fram eina umsókn fyrir hvert svæði.

3.1.Umsóknin

- Umsóknin skal vera á **ensku**
- Umsókn skal vera undirrituð, dagsett og snyrtilega framsett
- Umsóknir skulu berast eigi síðar en á miðnætti föstudaginn 1. mars 2013
- Félög verða að hafa verið lögformlega stofnuð og skráð
- Starfsemi / uppbygging verður að hafa verið til staðar frá árinu 2010
- Verkefnið verður að bjóða upp á aðgengilega ferðapjónustu í háum gæðaflokki

Athugið:

Gert er ráð fyrir að sótt sé um fyrir landfræðilega afmörkuð svæði/stað. Umsækjendur geta t.d. verið frjáls félagasamtök, samtök fyrirtækja og/eða félaga (t.d. klasar) í samvinnu við bæjar- og sveitarfélög eða bæjar-og sveitarfélög ein og sér. Það er í öllum tilfellum svæðið sjálft sem hlýtur útnefninguna, þótt umsækjandinn sé t.d. félagasamtök. Ef ekki er um opinberan aðila að ræða er æskilegt að hann vinni náið með viðkomandi bæjar- eða sveitarstjórn að verkefninu.

3.2. Umsækjandinn

Umsækjendur þurfa að fylla út nafn og heimilisfang viðkomandi stofnunar / samtaka / sveitarfélags, og einnig upplýsa um tengilið.

Upplýsingar um umsækjanda og viðkomandi stofnun (bæjar- eða sveitarstjórn eða frjáls félagasamtök), tilgang hennar og markmið, og starfsemi umsækjanda innan áfangastaðarins.

Samstarfsaðilar: Umsækjendur skulu skrá alla samstarfsaðila sem taka þátt í verkefninu og hlutverk þeirra innan þess. Mikilvægt er að skrá þessar upplýsingar þar sem umsóknin fær fleiri stig ef um samstarfsaðila er að ræða.

3.3. Lýsing á viðfangsefnum og verkþáttum

Tilgangur og markmið: Skrá skal tilgang og helstu markmiðin með verkefninu, þar á meðal áætlaðar niðurstöður og árangur.

Lýsing á verkefninu: Hér skal koma fram nákvæm lýsing á einstökum viðfangsefnum, þar sem þeim er skipt niður í áfanga og verkþætti. Umsækjendur ættu að lýsa verkefninu með vísan til viðmiða og þeirra samfélagslegu sjónarmiða sem áður er getið um.

3.4. Sjálfbærni verkefnisins

Umhverfisleg – Í þessum kafla skal koma fram umhverfisleg sjálfbærni verkefnisins. Gera skal grein fyrir ráðstöfunum sem gripið hefur verið til í þeim tilgangi að lágmarka neikvæð umhverfisáhrif og hámarka jákvæða þætti sem leggja áherslu á náttúruleg einkenni áfangastaðarins.

Efnahagsleg – Hér skulu umsækjendur gera grein fyrir efnahagslegum áhrifum verkefnisins og hversu sjálfbært það er á því sviði. Einnig ætti að koma fram atvinnusköpun á áhrifasvæði verkefnisins – bæði bein og óbein. Einnig skal geta um önnur efnahagslega jákvæð áhrif á einkafyrirtæki á áfangastaðnum.

Félagsmenningarleg – Í þessum kafla skulu umsækjendur greina frá félagsmenningarlegum áhrifum verkefnisins, t.d. varðandi staðbundnar hefðir og siði, menningu og athafnir daglegs lífs. Gera skal grein fyrir viðleitni til að varðveita og styrkja enn frekar þessi staðbundnu sérkenni.

3.5. Áhrif verkefnisins á eftirfarandi sviðum:

Jákvæð viðhorf og þátttaka fólks í byggðarlaginu – Hér skal fjalla um áhrif verkefnisins á viðkomandi samfélag. Fyrst og fremst skulu umsækjendur lýsa þátttöku samfélagsins í skipulagningu og framkvæmd verkefnisins og þeim

ráðstöfunum sem gerðar voru til að lágmarka neikvæð áhrif þess á daglegt líf fólks. Önnur tækifæri, kostir og hagræði (svo sem í tengslum við menntun, hæfni eða sjálfböðavinnu) sem af verkefninu leiða innan samfélagsins skulu einnig hljóta umfjöllun í þessum kafla.

Dregið úr árstíðarsveiflu – Umsækjendur skulu gera grein fyrir því hvernig verkefnið vinnur gegn árstíðarsveiflu í ferðapjónustu á svæðinu.

3.6. Aðrar ráðstafanir með hliðsjón af eftirfarandi þáttum:

Samskipti við ferðafólk og markaðssetning – Í þessum kafla skulu umsækjendur lýsa viðleitni sinni til að kynna áfangastaðinn ferðafólki til framtíðar, þ.m.t. bæklingar, markaðssetning á netinu, auglýsingar og hvers kyns önnur markaðsstarfsemi. Einnig skal gera grein fyrir aðferðum til kynningar og samskipta á staðnum, svo sem upplýsingatöflum og skiltum eða upplýsingamiðstöðvum.

Aðgengi og innri uppbygging – Hér er átt við aðgengi fólks með sérþarfir, aðgengi með tilliti til innra skipulags, hönnunar og uppbyggingar, aðgengi á netinu, eins og til dæmis bókanir, svo og hvort svæðið hafi tileinkað sér gæðaviðmið, eins og t.d. VAKANN (gæða- og umhverfiskerfi íslenskrar ferðapjónustu), EarthCheck, Nordic Swan og Blue Flag umhverfismerkið. Þessir þættir veita upplýsingar um aðgengismál á áfangastaðnum allt frá því að gestir fyrst fréttu af svæðinu og þar til þeir koma í heimsókn.

Nýsköpun – Hér ætti að koma fram hversu nýtt og skapandi verkefnið er.

3.7. Áætlanir um frekari þróun verkefnisins

Hér skulu koma fram áætlanir um framhald verkefnisins, t.d. bætt aðgengi, eða annað sem fyrirhugað kann að vera í tengslum við frekari útfærslu eða eftirfylgni þessa verks.

3.8. Niðurstöður

Í þessum kafla skal birta tölfræðilegar upplýsingar eða annað sem gefur til kynna þann fjölda ferðamanna sem verkefnið laðaði að áfangastaðnum. Einnig má nefna annan raunhæfan árangur sem verkefnið hafði í för með sér. Í framhaldi af þessu (vegna verkefnisins og afraksturs þess) ættu umsækjendur að gera grein fyrir því hvers vegna skipa ætti áfangastaðnum í hæsta gæðaflokk.

3.9 Fylgiskjöl

Umsækjendur **verða** að láta fylgja umsókninni einnar síðu skjal sem lýsir áfangastaðnum frá sjónarmiði markaðarins. Ef áfangastaðurinn hlýtur tilnefningu verður þetta skjal notað á aðalvefsetri EDEN og í öðru auglýsingaefni sem unnið er á vegum EDEN verkefnisins. Textinn ætti að vera þannig úr garði gerður að hann höfði til ferðamanna og vekji hjá þeim áhuga á að heimsækja staðinn. Í honum skal vera grípandi slagorð og a.m.k. tvær myndir í hárrí upplausn. Skjalið þarf að geta þjónað þeim tilgangi að auglýsa áfangastaðinn með áhrifaríkum hætti fyrir hugsanlegum viðskiptavinum.

Ef fyrir hendi eru, skulu eftirfarandi gögn fylgja umsókninni:

1. Hvers konar miðlunarefni (prentað eða hljóð- og myndrænt) sem notað hefur verið vegna þessa verkefnis á sviði aðgengis fyrir ferðafólk - t.d. auglýsingar, myndbönd, bæklingar, kynningarrit, stuttmyndir, tímarit o.s.frv.
2. Útgefin rit eða annars konar efni sem dreift er á staðnum – t.d. svæðiskort, svæðisbundnar upplýsingar eða handbækur.
3. Skýrslur og önnur rituð gögn um rannsóknarvinnu, þ.á.m. tölfræðilegar skýrslur um áfangastaðinn.
4. Hljóð- og myndefni sem sýnir framkvæmdir og starfsemi í tengslum við verkefnið.
5. Annað prentað efni sem hentar til útgáfu.